ያ ትውልድ

የ«ያ ትውልድ ተቋም» ልሳን

ያ ትውልድ ቅጽ 3 ቁጥር 2 የካቲት ፩ ቀን ፪ ሺህ ፰ ዓ.ም.

የካቲት 66ና ኢትዮጵያዊነት

እነሆ ወርሃ የካቲት 1966 ዓ.ም. አርባ ሁለት ዓመት። ያኔ አናስታውስም ወይም ሕፃን ነን ብለን የዕድሜ መርዘሙ ቢገርመንም በወርሃ የካቲት 66 የተወለዱ ሕፃናት ዛሬ አርባ ሁለት ዓመታቸው። ከወጣትነት አልፈው አባባ፣ እማማ የተባሉ እናትና አባቶች የካቲት አድርሷል። የካቲት 66 ኢትዮጵያን የልጆቿ ለማድረግ ልጆቿ የትግል ችቦ የለኮሱበት፤ አርሶ አደሮች ከባላባታዊ የጭሰኝነት ሕይወት ለመላቀቅ ያመጹበት፣ ላብ አደሩ ለተመጣጣኝ ሥራ ተመጣጣኝ ክፍያ የጠየቀበት፣ መምህራን አዲሱን የትምህርት ፖሊሲ «ሴክተር ሪቪው» በሚል የሚታወቀውን የተቃወሙበትና ለማህበራቸው ደህንነት የሞገቱበት፣ ታክሲ ነጂዎች በነዳጅ ጭማሪ ምክንያት ሥራ ያቆሙበት፣ እስላሞች የሃይማኖት እኩልነት ብለው አደባባይ ሰልፍ የወጡበት፣ ተማሪዎችና ተራማጅ ኃይሎች "መሬት ለአራሹ" መፈክርን ከፍ አድርገው ሥር ነቀል ለውጥ የጠየቁበት። ይህን ከዳር እስከዳር የተንቀሳቀሰ ሕዝባዊ ማዕበል መለዮ ለባሹ ያጀበበት። እነሆ ዛሬ ልክ አርባ ሁለት ዓመት!!!

የየካቲት 66 ሕዝባዊ እንቅስቃሴ እንደ ምክንያት ሆኖ አንዳንድ ሁኔታዎች ጎልተው ይታዩ እንጂ የነበረው አስከፊ ፊውዳላዊ ሥርዓት ግፍና መከራ የፈጠረው አመጽ ነበር። ዓፄ ኃይለ ሥላሴ "ስዩመ እግዚአብሔር" ከንግሥናቸው ዘመን አንስቶ ኢትዮጵያን ማስተዳደር በያዙበት ዘመን ያበረከቷቸው በጎ ተግባራት ቢኖሩም በተለይ በስተእርጅና ዘመናቸው ኢትዮጵያን ወደ ተሻለ አስተዳደርና ልማት ጎዳና መውሰድ ተስኗቸው ነበር። ይባሱን መረን የለቀቀው የባላባትና የጭሰኛ ግንኙነት አፈር ገፊውን ገበሬ የየዕለት ስቃይ እያባባሰው መጣ። ገበሬው ከአረሰው ላይ ሁለት ሶስተኛውን ተረካቢው ባለ መሬቱ ከመሆኑም በላይ በባዕላት ወቅት ቢያንስ ሙክትና ቅቤ ማቅረብ ይጠበቅበታል። ገበሬው ይህ "የሰማንያ ቀን ዕድሉ" የሰጠው ነውና አሜን ብሎ ይቀበል ዘንድ በሃይማኖት ስም ተገዝቷል። "ንጉሥ አይከሰስ ሰማይ አይታረስ" ተሰብኳል። "እግዚአብሔር የሾመውን እግዚአብሔር ነው የሚያወርደው" በሚል ንጉሡን መቃወም ከእግዚአብሔር መጣላት እንደሆነ በየአካባቢው አድባራት ይሰበካል። ገበሬው እየራበው እህል ለባላባቱ ይሰፍራል፣ እየጠማው ለባላባቱ ያጠጣል፣ የሱን ልጆቹን ወደ እረኝነት የባላባቶቹን ወደ ውጭ ሀገር ይልካል። የማረስ አቅሙ ከተዳከመ ወደ ዳር ይገፋል። መሬትና ከብቱ ብቻ ሳይሆን አርሶ አደሩም የባላባቱ ንብረት ነበር ቢባል ያስኬዳል። በየትኛውም የገጠር አካባቢ የትምህርትና የጤና አገልግሎት የለም ቢባል ማጋነን

አይደለም። ብርሃን በኩራዝ፣ ውኃ በጉድጓድ፣ መኪና በእግር፣ ቤት በሳር፣ አልጋ በመደብ/በቁርበት የነበረበትን ዘመን ለመመልከት ንጉሡ፣ መሳፍንቱና መኳንንቱ ተስኗቸዋል። ከወሎ ረሃብ ይልቅ የንጉሡ ልደት ያስጨንቃቸዋል። በመጽሐፉም “አቤቱ ሕዝብህን አድን…” የሚለውን ረስተዋል። የወሎ ረሃብ ጎልቶ ቢወጣም ሀገር ተራበ። አሕዛብ መሃይምነት ዕጣ ፈንታቸው ሆነ። ረሃብ፣ ድህነት፣ በሽታ፣ ድንቁርና አመጽ አርግዘው አመጽን ወለዱ። በቃን፣ መረረን፣ ከሞት አይሻል ሕይወት ሁሉም በንጉሡ አገዛዝ ላይ አመጸ። ይህ የሕዝብ አመጽ ውልደቱን ልክ የዛሬ 42 ዓመት ወርሃ የካቲት አደረገ። ባላባታዊ ሥርዓት ላይ ሕዝብ አመፀ። አመጹ በሥርዓት ለውጥ ታጀበ። ሕዝብ ከመሳሪያ በላይ መሆኑን አስመሰከረ። ሕዝብ ከመንግሥት በላይ መሆኑን የካቲት አሳየ። የካቲት ጀግና ወለደ።

የካቲት 66 ዋናው መፈክሩ “መሬት ለአራሹ” ነበር። ለዚህ ደግሞ የተማረው ክፍል ከፍተኛ አስተዋጽዎ አድርጓል። በተለይ በመንግሥቱና ግርማሜ ነዋይ ከተመራው ከ1953 ንቅናቄ በማስከተል የኢትዮጵያ ተማሪዎች በግንባር ቀደምትነት ለሀገራቸውና ለህዝባቸው ታግለዋል። የትግላቸውም ዋና ትኩረት እኩልነት ነበር። የተራበ ይብላ፣ የታረዘ ይልበስ፣ የታመመ ይታከም፣ ያልተማረ ይማር፣ ሥራ ለሥራ አጥ. . . ይህ ነበር ጥያቄው። ይህንን አንግቦ ነው የሕዝብ ልጅ የሆነው ተሜ ግምባር ቀደም በመሆን የተጋፈጠው። ለዚህ ደግሞ የባላባት ልጆች ብቻ ሳይሆኑ ከንጉሣውያን ቤተሰብ የወጡ የተማሩ ወገኖች ሳይቀሩ ለድህው መሞገት ብቻ ሳይሆን የሕይወት መስዋዕትነት መክፈላቸው በርካታ ጥላሁን ግዛዎች ምስክር ናቸው።

«ያ ትውልድ ተቋም» የኢትዮጵያ የትግል ታሪክ ሳይዛባ በአግባቡ ይዘገብ ዘንድ፣ ለትውልድ ይተላለፍ ዘንድ ከምናደርገው ጥረት አኳያ የታሪኩ ዋልታ የሆነውን የካቲት 66ን ስናስታውስ ኢትዮጵያዊነትን ከፍ በማድረግ ነው። ዛሬ ሀገራችን የደረሰችበትን አደጋ የካቲትና ተማሪ ያመጣው ተደርጎ ሊቀርብና የዓፄውን በጎ ጐን ለማጉላት የሚደረገው የታሪክ ሽሚያ ቢኖርም በተደገፈ መረጃ ታሪኩ ተዘግቦ ቀጣይ ትውልድ ትምህርት ይቀስምበት ዘንድ እንጥራለን። ለየካቲት ሕዝባዊ አመጽ መከሰት ዋናው የዓፄው አስከፊ አስተዳደር እንደነበር መቀመጥ ይኖርበታል። ዓፄ ኃይለ ሥላሴም ሆኑ ቀደምት ነገሥታት በኢትዮጵያ አንድነትና የግዛት ሉዓላዊነት አቋማቸው አይታሙም። ዓፄ ኃይለ ሥላሴ በውጭ ዲፕሎማሲ ግንኙነታቸው ኢትዮጵያን አስጠርተዋል። ኢትዮጵያ የመጀመሪያዋ የዓለም መንግስታት (League of Nations) መሥራች አባል ሀገር፣ የመጀመሪያዋ የዓለም ሰባዊ መብት ሕግጋት ፈራሚ፣ የአፍሪካ አንድነት ድርጅት መሥራች ሀገር የሆነችው በዓፄ ኃይለ ሥላሴ አገዛዝ ነው። በወቅቱ ከቅኝ አገዛዝ ነፃ ላልወጡ ሀገራት ነፃ የሚወጡበትን ከማመቻቸት በተጨማሪ ለነበሩ የነፃነት እንቅስቃሴዎች ድጋፍና ትብብር ሰጥተዋል። የደቡብ አፍሪካን የጥቁሮች አድልዎ (አፓርታይድን)ና ጽዮናዊት እሥራኤልን አውግዘው የፍልስጤም ንቅናቄ የደገፉ መሪ ነበሩ። ከአሜሪካ፣ ከእንግሊዝ፣ ከቻይና፣ ከሩቅ ምሥራቅና ከምዕራባውያን ሀገራት ጋር ቀና ግንኙነት ያላቸውና በአፍሪካ የ“ሰላም” አባት እስከመባል ተነግሮላቸዋል። ታሪክ ነውና ይዘገባል። በተቃራኒው ደግሞ በአምስቱ ዓመት የጣሊያን ወረራ ጊዜ እንደ ቀደምት ነገሥታት ወራሪውን ከጀግናው ሕዝብ ጋር ከመጋፈጥ ይልቅ አንዳንዶች እንደሚሉት

“ሸሸትን” መርጠዋል፣ ከኢትዮጵያ ሕዝብና ጀግኖች አርበኞቿ የተቀናጀ የአምስት ዓመት ውጊያና ድል በኋላ ጠላትን ያንበረከኩትን አርበኞች ወደ ዳር መግፋት ብቻ ሳይሆን እንደነ በላይ ዘለቀ ዓይነት ጀግኖችን አሰቅለዋል። ለዚህም ከያንያን “ኢትዮጵያ ሀገሬ ሞኝነሽ ተላላ፤ የሞተልሽ ቀርቶ የገደለሽ በላ” ሲሉ ስንኝ በጊዜያቸው ቋጥረውላቸዋል። ከብዙ በጥቂቱ ከጋዜጠኛ እና አሳምነው ገብረወልድ፣ ከታጋይ ጥላሁን ግዛውን በአገዛዛቸው ደብዛ አጥፍተዋል፣ አስገድለዋል። ወደ አርባ ዓመት በሚጠጋው በአንፃራዊነት “ሰላማዊ” የንግሥና ዘመናቸው የሀገሪቷን ዓመታዊ በጀት በአግባቡ ለሀገሪቷ ዕድገትና ልማት ከማዋል ይልቅ ለንጉሣውያን ቤተሰብ መንደላቀቂያ አውለዋል። በተለይ በስተመጨረሻ የአገዛዛቸው ዘመን ሥርዓታቸው በጉቦኝነት ላይ የተመሠረተ ፍትህ የሌለበት አስለቃሽ ዘመን እንደነበር መዘንጋት አይገባውም። ለወሎ ድርቅና ዕልቂት ጆሮ ሰጥተው በረሃብና ጥማት እየረገፈ ላለው ሕዝብ ከመድረስ ይልቅ ደብቀው እንዲባባስ የሆነው በንግሥናቸው ዘመን ነው። በትምህርቱ፣ በህክምናው፣ በመሠረተ ልማቱ፣ የጭሰኝነት ግንኙነቱን መንግሥታቸው ትኩረት ሰጥቶ ሀገራቸውን እንደወደዱ ሁሉ ሕዝቡንም ቢመለከቱ የየካቲት ሕዝባዊ ማዕበል ባልመጣባቸው። በባህልና በእምነት የተያዘው ሕዝብ ኑሮው የተሟላ ቢሆን ኖሮ “አባባ ጃንሆይ” ብሎ እንደዘመረላቸው ከነአገዛዛቸው በአባትነት በአከበራቸው። ግና ረሀብ ገዳይ ነውና ሕዝባችን ያሉት ሕዝብ አመጸባቸው። የካቲት 66ን የወለደው የሥርዓታቸው አስከፊነት ነው። ተማሪ ሳይሆን የግፍ አገዛዝ የወለደው ነው። በእርግጥ በኢትዮጵያ የትግል ታሪክ ተማሪውና ወጣቱ ግምባር ቀደም ተሰላፊዎች ነበሩ። ናቸውም።

የካቲት ይዞት የተነሳውን ጥያቄ ምላሽ ለማግኘት መሪ ድርጅት ባለመኖሩ በሕዝብ ጩኸት ላይ የወታደር ማርሽ ተቀላቀለ። በወቅቱ የወታደሩ ከሕዝባዊ ጥያቄው ጎን መሰለፍና በፊውዳላዊ ሥርዓት መገርሰስ ላይ ያበረከተው አስተዋጽዎ ቀላል አይደለም። በሕዝባዊው ኃይልና በንጉሡ አገዛዝ የተደረገውን ትንንቅ ወታደሩ ከአገዛዙ ጋር እንደበፊቱ ሙጭጭ ብሎ ቢሆን ትግሉን ሊያኮላሸው ባይችል እንኳ በርካታ ደም መፋሰስን ሊያስከትል እንደሚችል መገመት አዳግትም። ከዳር እስከዳር የተነሳውን ሕዝብ በዱላና በጥይት ለማስቆም ቢጣር በርካታ የሕዝብ ልጆች ሊሰዉ እንደሚችሉ በጊዜው ለነበሩት አጠራጣሪ አልነበረም። ሆኖም በሁሉም አካባቢ ወታደሩ የሕዝባዊ እንቅስቃሴው አካል በመሆኑ ደም አልባ አብዮት ነበር ቢባል አግባብነት አለው።

የየካቲት 66 ሕዝባዊ አብዮት የተበላውና የተቀለበሰው መስከረም ሁለት ቀን 1967 ዓ.ም. ነው። ሰኔ 21 ቀን 1966 ዓ.ም. እራሱን ደርግ በሚል ያዋቀረው የምርጥ መኮንኖች ክፍል ከሕዝብ ጎን ሁኖ የቀጠለውን ሕዝባዊ ድጋፍ ለራሱ ሥልጣን መሸጋገሪያ ከማድረግ ይልቅ በሀገሪቷ ያሉ ሕዝባዊ ኃይሎችን ማለትም፦ በወቅቱ ከነበሩ ማህበራት (መምህራን ማህበር፣ የሠራተኛው ማህበር፣ የተማሪዎች ማህበር፣ የሃይማኖት ተቋማት ወዘተ) አቅማቸው ውሱን ቢሆንም በዕቡህ ከሚንቀሳቀሱ የፖለቲካ ድርጅቶችና ቡድኖች (መኢሶን፣ ኢሕአድ፣ አብዮት ቡድን፣ ዴሞክራሲያ ቡድን፣ ቀይ ባንዲራ፣ ወዘተ)፣ በተለያየ አካባቢ ከሚንቀሳቀሱ የብሔር/ብሔረሰብ ድርጅቶች (የኦሮሞ፣ የሱማሌ፣ የትግራይ፣ የኤርትራ፣ ወዘተ) በማሰባሰብ

ከተሰባሰበው ደርግ ጋር የጋራ የሽግግር መንግሥት ለመመስረት ጥረት ተደርጎ ቢሆን ቀጣይ ጥፋቶች ባልተበራከቱ ወይም ባልነበሩ።

ወታደራዊው ደርግ መስከረም 2 ቀን 1967 በጊዜያዊነትና በሞግዚት አስተዳደር ስም ሥልጣኑን በመውሰድ እንዴት ሊጠናከር እንደሚችል አዋጅ ሲያወጣ ደቂቃም አልፈጀበትም። ደርግ የንጉሡን ሥልጣን ተረክቦ “ማንኛውንም ዓይነት ሕዝባዊ ስብሰባ፣ ሰላማዊ ሰልፍ፣ የመፃፍ፣ የመደራጀት ነፃነት” ወንጀል መሆኑን በአዋጅ ሲደነግግ በወቅቱ ለነበረ ታጋይና ተራማጅ ኃይል የካቲት 66 ይዞት የተነሳው ሕዝባዊ ጥያቄ አቅጣጫ መሳት አይደለም እንደተበላ፣ እምደተቀረጠፈ ግልጽ ነበር። ይህ ክፍተት የየካቲት 66ን ሕዝባዊ አመጽ የጨለማ ድባብ ጣለበት። አባባ ጃንሆይ ደብድብ፣ ርገጥ፣ ግደል (ደርግ) መለያው በሆነ ወታደራዊ ቡድን ተተኩ። ከዚህ በኋላ ሕዝባዊ አብዮት አከተመ። የደርግ መንግሥትና የሕዝብ ጥያቄ ሌላ ትግል ገጠሙ። በዓፄ ኃይለ ሥላሴ ዘመን ዋናው መፈክር “መሬት ለአራሹ” ቢሆንም ተያይዘው የተነሱ የዴሞክራሲ መብት ጥያቄዎች (የመደራጀት፣ የመፃፍ፣ የመሰብሰብ፣ ከቦታ ቦታ በነፃነት መዘዋወር ወዘተ)፣ የእኩልነት ጥያቄዎች (የብሔር/ብሔረሰቦች ጉዳይ፣ የሴቶች ጥያቄ፣ የሃይማኖት እኩልነት፣ የሥራ ዋስትና፣ ወዘተ) ምላሻቸው የደርግን መንግሥት ሥልጣን እስካልተጋፋ ሆነ።

በዓፄ ኃይለ ሥላሴ ዘመን የተነሱትን ሕዝባዊ ጥያቄዎች ለመመለስና ተግባራዊ ለማድረግ ከሁሉም የኅብረተሰብ ክፍልና የፖለቲካ ድርጅቶች የተውጣጣ “ጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግሥት” ጥያቄ ደርግ ምላሽ ሊሰጥ አይደለም ሲሰማም ኤሌክትሪክ እንደያዘው ይነዝረው ጀመር። ደርግ የየካቲት 66 ሕዝባዊ ንቅናቄን ከቶውንም የደመደመበት ሌላው አስከፊ ገጽታ ሥልጣን በያዘ ሦስት ወሩ ኅዳር 14 ቀን 1967 ዓ.ም. ያለምንም ፍርድ የገደላቸው የዓፄ ኃይለ ሥላሴ ባለሥልጣናት ጉዳይ ነው። ከዚህ ጋር ተያይዞ የደርጉ የመጀመሪያ ሊቀ መንበር ሌ/ጄነራል አማን አንዶምና ሁለት ባለ ዝቅተኛ ማዕረግ ወታደሮች ሲረሸኑ፤ ደርግ ከጅምሩ እንኳን ለሌላ ተቀናቃኝ በውስጡ ላሉትና ለየት ያለ ሀሳብ አቅራቢዎች እንደማይመለስ አስተዋወቀ። ለዚህም ነው በሂደት ከበርካታ የደርግ አባላት በጥቂቱ ሻምበል ኪሮስ ዓለማየሁ፣ ሻለቃ ሲሳይ ሀብቴ፣ ጀኔራል ጌታቸው ናደው፣ ብርጋዴር ጄነራል ተፈሪ በንቲና ሌሎች 6 የደርግ አባላት፣ ኮሬኔል አጥናፉ አባተ፣ ብርጋዴር ጄኔራል ታሪኩ ዓይኔ፣ በግንቦት 8ቱ 1981 ዓ.ም. መፈንቅለ መንግሥት አስታኮ ብርጋዴር ጄኔራል ፋንታ በላይን ጨምሮ በርካታ ወታደራዊ መኮንኖች ግድያ የ17 ዓመቱ የደርግ አገዛዝ ሂደትን መስካሪና ደርጉ እራሱ ሳይቀር በአንድ ፈላጭ ቆራጭ አምባገነንና ፋሽስታዊ መሪ መንግሥቱ ኃ/ማርያም እጅ ሀገሪቷ እንድትወድቅ የማድረጉ መረጃ የትላንትና የቅርብ ታሪክ ነው።

በደርግ አገዛዝ ብርቅዬ ትውልዷን ያጣችው ኢትዮጵያ የየካቲት 66ን ሕዝባዊ አብዮት ክስተትና ሂደት ላለመቀበል ካልሆነ በቀር ተማሪ ያመጣው ጣጣ አለመሆኑ መለስ ብሎ ሌላ ቢቀር በወቅቱ ይወጡ የነበሩ ጋዜጦችን ማገላበጥ በቂ ነው። አዎ የኢትዮጵያ ተማሪዎች ለሕዝባቸውና ለሀገራቸው ግምባር ቀደም ነበሩ። የቤተሰቦቻቸው መሬትና ንብረት ለድህው ይሆን ዘንድ “መሬት ለአራሹን” ሰልፍ ያደመቁና መስዋዕትነት የከፈሉ በርካታ ናቸው። ለኢትዮጵያ ሕዝብ ዴሞክራሲያዊ መብት ያለገደብ ጬኸታቸው የፋሽስት ጥይት የዘነበባቸው

ወጣቶችና ተማሪዎች ሀገራቸውን ከማፍቀር ነው። “ድሃ ድሃ ምን ታየበት እንዳይማር የሆነበት” ብለው የዘመሩት ሀገር ለመገንጠል አይደለም። ትግላቸው በአጠቃላይ በሀገር ፍቅር ላይ የተመሠረተ ሕዝባቸውንና ሰንደቅ ዓላማቸውን የተሸከመ ሕዝባዊ ተጋድሎ ነበር።

አዎ ደርግ ዋናው መለያው ብሔራዊ ስሜት ነው። ከማንም በላይ ስለ ሀገር አዘምሯል፣ ዘምሯል። አረንጓዴ ቢጫ ቀይ ሰንደቅ ዓላማችን በክብር በደርግ ዘመን ተውለብልበዋል። የደርግ ችግር ግና ሥልጣኑ ነው። ከእኔ በቀር ኢትዮጵያዊ ላሳር ጩኸቱ ነው። በሀገር ዝማሬው የተቀናቀኑትን መፍጀቱ ነው። ሰንደቅ ዓላማውን በሙታን ደም ማውለብለቡ ነው። ሀገር ፍቅርንና ሕዝብ ወዳድነትን በጡንቻውና በወታደራዊ ምግባሩ ለመተግበር የተደረገው ሂደት ነው ደርግን ገዳይ ሥርዓት ያደረገው። በወቅቱ የኤርትራ ጥያቄ ምላሹ በጥይትና በቦንብ ቢሆን ከደርግ በላይ ላሳር፤ ክላስተር ቦንብ ሳይቀር በሕፃናትና በአዛውንቶች ላይ ያዘነበ አገዛዝ ነው። ምላሹ በቦንብ ቢሆን ዛሬ ወያኔ ሥልጣን ባልጨበጠ። ከየትኛውም የሀገሪቷ ክፍል በባሰ መልኩ ተዋጊ ጀቶችና ኤልኮፕተሮች የትግራይ ሕዝብ ላይ አጓርተዋል። በመጨረሻም ስለ ሀገር እየዘመረና ሰንደቅ ዓላማ እያውለበለበ ትውልድ የገደለው የፋሽስቶች ቁንጮ መንግሥቱ ኃ/ማርያም ሀገር ወዳድነቱን በፍርጠጣ ያሳየ እራሱንና ሥልጣኑን ወዳድ መሆኑን በተግባር የመሰከረ ነው። ይህ አሁን ላለውም ትውልድ ሆነ ለቀጣዩ ትልቅ ትምህርት ሊሆን ይገባዋል። ዘርፈ ብዙ ችግር ያለባት ኢትዮጵያ አሁንም የተሸከመችውን ችግር በጉልበትና በጦርነት ሊፈታ እንደማይችል ነው።

የኢትዮጵያን ታሪክ በሚገባ አለማወቅ ለስህተት ዳርጎናል። የኢትዮጵያ ታሪክ ከንግሥተ ሣባ ዘመን ጀምሮ ሲነገር፣ ከቀዳማዊ ምኒልክ ጀምሮ ሰሎሞናዊ አገዛዝ ሦስት ሺህ ዘመን ሲያስቆጥር፣ ከዛም የዛጉዬ አገዛዝ እንደገና በለይኩኖ አምላክ አማካይነት ወደ ሰሎሞናዊ አገዛዝ፣ እንደገና ወደ ዘመነ መሳፍንት፣ ኢትዮጵያ በአንድ አስተዳደር እንድትገዛ በዓጼ ቴዎድሮስ የታቀደውን በዳግማዊ ዓፄ ምንሊክ በአንድ አስተዳደር ግዛቷንና ሉዓላዊነቷን ጠብቃ የኖረች ሀገራችን እስከ ዓፄ ኃይለ ሥላሴ ዘመን ድረስ የሕዝቧን ባህል ሃይማኖት አጥንተነዋልን? ከእምነቱ የተነሳ ከወሩ አብዛኛው ልደታ፣ ሥላሴ፣ ሚካኤል፣ ገብርኤል፣ ማርያም፣ ወዘተ እያለ ከየአድባራቱ እራሱን አቆራኝቶ የኖረውን ህዝብ አጥንተነው ነበርን? የእስላሙ ወገናችን እምነትና ባህል፣ እምነት የሌላቸውንስ ዜጎች ባህል ታሪክ ዳስሰን ለሀገራችን ኢትዮጵያ የሚስማማውን ሥርዓት፣ አስተዳደር ለማየት ተሞክሯልን? የኢትዮጵያ ጥንታዊ ቅርሶች ሦስት ሺህ ዘመን ያስቆጠረው አክሱም ሐውልት፣ የላሊበላ አድባራት፣ የፋሲለደስ ቤተመንግሥት፣ አሥርቱ ትዕዛዛትን የያዘው የቃል ኪዳን ታቦት አለበት የሚባለው ጽዮን ማርያም፣ በባሌ ስለሚገኘው ሶፎመር ዋሻ፣ ስለ ሐረር ግምብና መስኪዶች ታሪካዊነትና ሚስጥራዊነት ግንዛቤ ቀስመናልን? እነኚህ በቀደምት ነገሥታትና ምህመናን ተጠብቀው ለትውልድ የተላለፉ በርካታ ቅርሶች ስለ ሀገራችን ምን ያመለክታሉ? እውን ኢትዮጵያን አውቀናታልን? ያለፈ ታሪክን በሚገባ አለመመርመርና የታሪክ ክፍተት ለስህተት በር ከፋቾች መሆናቸውን ማጤን አስፈላጊ ነው። የካቲት 66ን ስንዳሥስ የትግሉን አነሳስና አወዳደቅ ለቀጣይ ትውልድና ተመራማሪዎች ሳይጋነንና ሳይዛባ ማስቀመጥ እኛ የሰራነውን ስህተት ሌላው እንዳይደግመው ጠቃሚነቱ የጐላ ነውና ነው።

ለሀገሩና ለሕዝቡ ደሙን ያፈሰሰው አጥንቱን የከሰከሰው ያ ትውልድ በምንም መልኩ በኢትዮጵያዊነቱና በሀገር ፍቅር ጀግንነቱ አይታማም። ከሁሉም በላይ ኢትዮጵያን ያስቀደመ፣ ስለ ኢትዮጵያ የጮኸ ትውልድ ነበር። በርካታዎች በመላ ኢትዮጵያ አጥር ሆነው ኢትዮጵያን በደማቸው ጠብቀዋል። በድህነታችን የምንወዳት፣ ተርበን የምንመግባት፣ ተራቁተን የምናለብሳት። ዘፍነን የማይወጣልን፣ ጨፍረንላት የማይደክመን፣ አንጎራጉረንላት ያደግን፣ በፀሎታችን ያለየናት፣ ይህች ናት ኢትዮጵያ የምንላት። ቆሎዋ የሚናፍቀን፣ ዳቦዋ የሚጣፍጠን፣ የከብቶቹ ጩኸት አብሮን ያለው፣ ወንዞች ተራሮቿ የአእዋፍ ዝማሬ ሁሌም የሚመጣብን፣ የ13 ወር ፀጋ አደይ አበባዋ ልብስ ሆኖ ያደመቃት፣ የዓመት ባህል ጭሱ የሚያደምቃት፤ ይች ናት ኢትዮጵያ መመለስ ያለባት። ማበብ የሚገባት። ዐልፋ ኦሜጋ ለዘላለም ትኑር! ብለን የምንላት። አይሳካለት እንጂ ያ ትውልድ በዚህ መልኩ ነው ሀገሩን ያያት። ይህች ናት ሀገራችን ኢትዮጵያ ብሎ የሞተላት።

የደርግን ሥልጣን የተረከበው የወያኔ ዘረኛ አገዛዝ ደርግ የቀበረለትንና ያዳከመለትን የአንድነት ኃይል መሸጋገሪያ በማድረግ ይዞት የተነሳው የዘረኝነት ፖሊሲ ዛሬ የመጨረሻው መጀመሪያ ላይ ደርሷል። ለአለፉት 24 ዓመታት በቋንቋ፣ በባህል፣ በማንነት ጥያቄ ኢትዮጵያችን ተሸርሽራለች። ሰንደቅ ዓላማዋ ተዋርዷል፣ ጥንታዊ ቅርሶችዋ ተጥለዋል፣ የጀግንነት ታሪኳ ተበርዟል፣ ምድሯ ለባዕዳን ተቸብችቧል። ሀገር ማጥፋት ነውና የተያዘው ተኪ ትውልድ እንዳይኖር ሕፃናት ገና በጨቅላነታቸው በዘረኝነት እንዲዋጡ ተጥሯል፣ በርካታ ዜጎቿ የስደት ሕይወት ይገፉ ዘንድ በመላው ዓለም ተበትነዋል። ዛሬ በሰላሳዎቹ ዕድሜ ያሉ ወጣቶች በየቀዬው፣ በየትምህርት ቤቱ፣ በየመንደራቸው ኢትዮጵያዊ ስሜትን ባዳከም ዘረኝነት ሲሰበኩ ያደጉ ናቸው። ለሀገርና ሰንደቅ ዓላማ ተቆርቋሪ ዜጋ እንዳይበቅልባት የተደረገው የወያኔና የባዕዳን እኩይ ተግባር ዛሬ ላይ ሆነን ስናየው "እውን ሀገራችን እንደ ሀገር ትቀጥላለችን?" የሚለውን ጥያቄ ያስነሳል።

ታሪክን ለማዛባት ሲባል "ሀገር ያስገነጠለ ትውልድ፣ የባዕድ ቅጥረኛ፣ እርስ በርሱ የተጨራረሰ ትውልድ" እየተባለ ቢፃፍበትም፣ ቢለፈፍበትም ሊደንቀን አይገባም። በጥፋቱ ሂደት የተጨማለቁ ዛሬም ጥፋታቸውን ሊቀበሉ መተናነቅ አይደለም እንደውም ልክ ነበርን ሲሉን እናንባለንና። ለእምዬ ኢትዮጵያ ሕዝባዊ መንግሥትና የዴሞክራሲ መብት በመጠየቁ የተጨፈጨፈ ትውልድ ዛሬም ነፍሰ ገዳይ፣ ቅጥረኛ እየተባለ ለትውልድ ሲዘገብ አንዱ ስህተታችንን ያለመቀበል ችግራችን ብቻ ሳይሆን በተለይ በደርግ የደረሰው ግዙፍ ጭፍጨፋ አሳፋሪነቱም ጭምር ነው። በተጨማሪም የታሪኩ ተጋሪዎች የሆንን የካቲት ሕዝባዊ አብዮትንና የደርግን ዘመነ ግድያ በአለን መረጃ እንኳ ለንባብ ለማብቃት ጥረት አለማድረጋችን የራሱ አስተዋጽዎ አበርክቷል።

«ያ ትውልድ ተቋም» የካቲት 66ን አርባ ሁለተኛ ዓመት ስናስታውስ ለኢትዮጵያ ሀገራችን አንድነትና ለሕዝባችን እኩልነት ክቡር ሕይወታቸውን በሀገር ፍቅር ስሜት የለገሱትን ወገኖቻችንን በማስታወስ ነው። የካቲት ዘርና ሃይማኖት ያልለየ ሕዝባዊ አብዮት ነው። የካቲት ኢትዮጵያዊነት ነው። የካቲት ለሀገር ተነስቶ ለኢትዮጵያ ያልሆነ ትዝታ ነው። ኢትዮጵያ ዛሬም ዘረኝነትን፣ ሃይማኖትንና አምባገነንነትን ተገን ያላደረገ ሁሉም ሀገሬ ብሎ

የሚጮህላት ዳግማዊ የካቲትን ትፈልጋለች። ኢትዮጵያን እንደ ሀገር ለማስቀጠል ኢትዮጵያዊነትን ብሔራዊ ስሜት ተገን ያደረገ ሕዝባዊ መነሳሳት ተግባራዊ ይሆን ዘንድ ከየካቲት 66 ግብታዊ እንቅስቃሴ ብዙ መማር ይቻላል። በግብታዊነት ተነስቶ በፋሽስት ደርግ የተጨናገፈው የየካቲት ሕዝባዊ ንቅናቄ "ታሪክ እራሱን ይደግማል" እንዲሉ አቅጣጫውን የሚስት እንቅስቃሴ ሀገራችን ዳግም እንዳይገጥማት ትምህርት ከየካቲት 66 ሕዝባዊ አብዮት ይቀሰም እንላለን።

የካቲት 66 ኢትዮጵያዊነት ነው!!!

«ያ ትውልድ ተቋም»

የካቲት ፩ ቀን ፪ ሺህ ፰ ዓ.ም. (February 8, 2016)

ከጎሕ ታህሳስ 1968 ዓ.ም. ዕትም የተወሰደ ግጥም

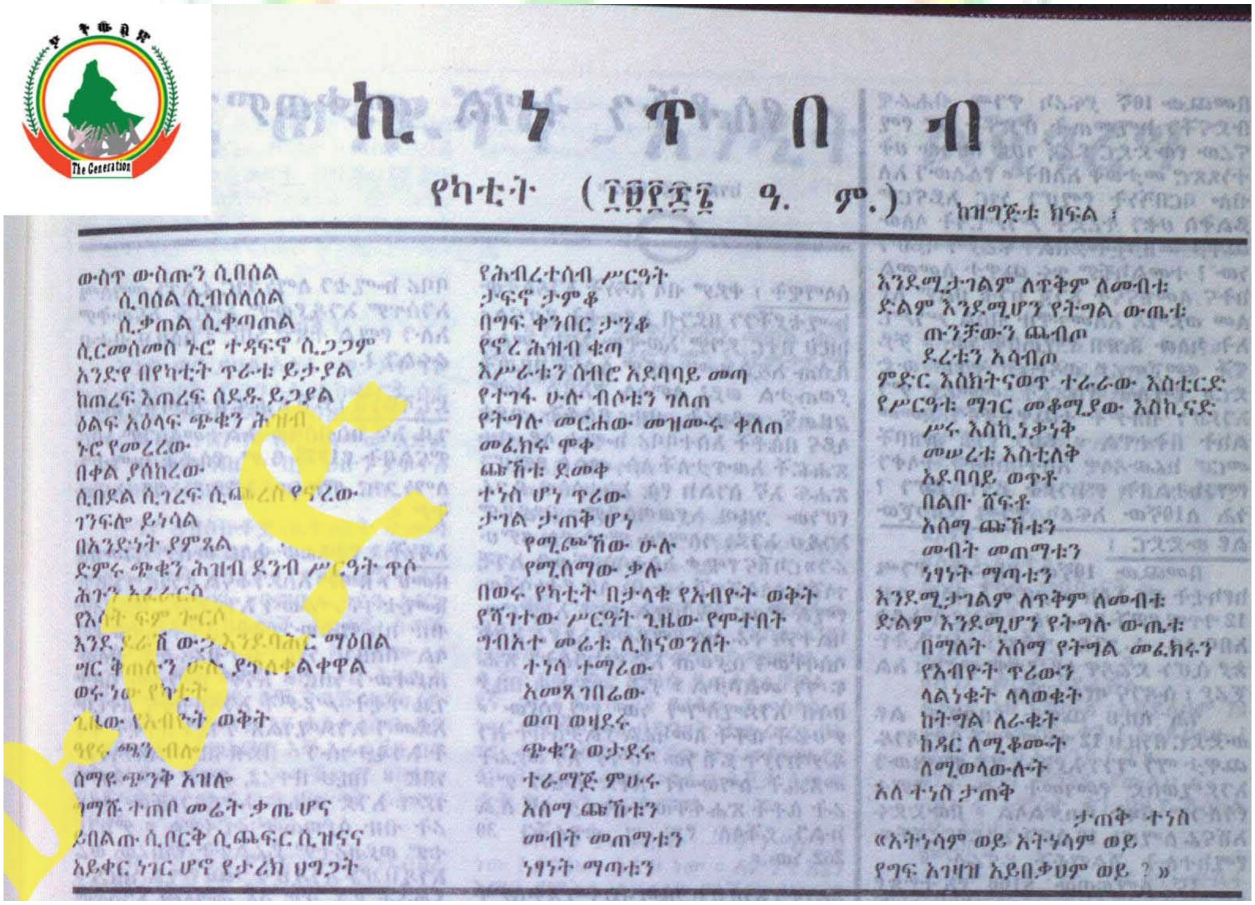

ኪ ነ ጥ በ ብ

የካቲት (፲፱፻፷፮ ዓ. ም.)

ከዝግጅቱ ክፍል ፤

ውስጥ ውስጡን ሲበስል
ሲባሰል ሲብሰለሰል
ሲቃጠል ሲቀጣጠል
ሲርመሰመስ ኑሮ ተዳፍኖ ሲጋጋም
አንድየ በየካቲት ጥራቱ ይታያል
ከጠረፍ እጠረፍ ሰደዱ ይጋያል
ዕልፍ አዕላፍ ጭቁን ሕዝብ
ኑሮ የመረረው
በቀል ያሰከረው
ሲበደል ሲገረፍ ሲጨረስ የኖረው
ገንፍሎ ይነሳል
በአንድነት ያምጻል
ድምሩ ጭቁን ሕዝብ ደንብ ሥርዓት ጥሶ
ሕጉን [illegible]
የእ[illegible] ፍም ጉርሶ
እንደ [illegible] ው[illegible] እንደባሕር ማዕበል
ማር ቅ[illegible] ያንቀለቀዋል
ወሩ ነው የ[illegible]
[illegible] የአብ[illegible] ወቅት
[illegible]
ሰማዩ ጭንቅ አዝሎ
ግማሹ ተጠቦ መሬት ቃጤ ሆና
[illegible]በልጡ ሲቦርቅ ሲጨፍር ሲዝናና
አይቀር ነገር ሆኖ የታሪክ ህግጋት

የሕብረተሰብ ሥርዓት
ታፍኖ ታምቆ
በግፍ ቀንበር ታንቆ
የኖረ ሕዝብ ቁጣ
እሥራቱን ሰብሮ አደባባይ መጣ
የተገፋ ሁሉ ብሶቱን ገለጠ
የትግሉ መርሐው መዝሙሩ ቀለጠ
መፈክሩ ሞቀ
ጩኸቱ ደመቀ
ተነስ ሆነ ጥሪው
ታገል ታጠቅ ሆነ
የሚጮኸው ሁሉ
የሚሰማው ቃሉ
በወሩ የካቲት በታላቁ የአብዮት ወቅት
የሻገተው ሥርዓት ጊዜው የሞተበት
ግብአተ መሬቱ ሊከናወንለት
ተነሳ ተማሪው
አመጸ ገበሬው
ወጣ ወዛደሩ
ጭቁን ወታደሩ
ተራማጅ ምሁሩ
አሰማ ጩኸቱን
መብት መጠማቱን
ነፃነት ማጣቱን

እንደሚታገልም ለጥቅም ለመብቱ
ድልም እንደሚሆን የትግል ውጤቱ
ጡንቻውን ጨብጦ
ደረቱን አሳብጦ
ምድር እስክትናወጥ ተራራው እስቲርድ
የሥርዓቱ ማገር መቆሚያው እስኪናድ
ሥሩ እስኪነቃነቅ
መሠረቱ እስቲለቅ
አደባባይ ወጥቶ
በልቡ ሸፍቶ
አሰማ ጩኸቱን
መብት መጠማቱን
ነፃነት ማጣቱን
እንደሚታገልም ለጥቅም ለመብቱ
ድልም እንደሚሆን የትግሉ ውጤቱ
በማለት አሰማ የትግል መፈክሩን
የአብዮት ጥሪውን
ላልነቁት ላላወቁት
ከትግል ለራቁት
ከዳር ለሚቆሙት
ለሚወላውሉት
አለ ተነስ ታጠቅ
ታጠቅ ተነስ
«አትነሳም ወይ አትነሳም ወይ
የግፍ አገዛዝ አይበቃህም ወይ ?»

ያ ትውልድ ተቋም ፡

ድረ ገጽ ፡ www.yatewlid.com, www.yatewlid.org
ኢሜል ፡ yatewlid@yahoo.com, yatewlid@gmail.com, yatewlid@hotmail.com
ምስለ ገጽ ፡ Yatewlid